

Kom i gang med skovrydningsforordningen

Den nye skovrydningsforordning fra EU får stor betydning for Danmarks handel med andre lande. Forordningen er ganske omfattende og kompleks. Vores søsterorganisation, [ETI Sverige](#), har udarbejdet en oversigt over de 10 vigtigste punkter, som vi har tilpasset til den danske kontekst.

I juni 2023 trådte EU's skovrydningsforordning (EUDR) i kraft og vil gælde fra 30. december 2024 for ikke-SMV'er og mellemstore virksomheder, og for mikro- og små virksomheder pr. 30. juni 2025. Forordningen har til formål at reducere EU's udledning af drivhusgasser og tab af biodiversitet ved at minimere EU's risiko for at bidrage til skovrydning og skovforringelse.

Forordningen kan læses i sin helhed på [dansk her](#) og på [engelsk her](#). Nedenfor fremhæver vi udvalgte elementer af forordningen, men det er vigtigt at forstå forordningen i sin helhed, hvis man er omfattet af den, og du bør derfor altid tjekke med forordningsteksten eller med Miljøstyrelsen, der er den kompetente myndighed

Miljøstyrelsen i Danmark har samlet ofte stillet spørgsmål i en [FAQ](#), hvor du blandt andet kan finde definitioner under forordningen.

Sådan kommer du i gang med skovrydningsforordningen

1. Forstå omfanget

Forordningen kræver, at virksomheder, der handler med kvæg, kakao, kaffe, oliepalmer, gummi, soja og træ samt produkter, der er afledt af disse råvarer, sikrer, at de ikke er dyrket på jord, der er blevet ryddet for skov efter 31. december 2020, og at de er produceret i overensstemmelse med den relevante lovgivning i produktionslandet. Det gælder desuden for træ, at der heller ikke må være sket skovforringelse. Forordningen gælder både for produktion i tredjelande og inden for EU.

EUDR-forordningen dækker syv råvarer: Kvæg, kakao, kaffe, oliepalme, gummi, soja og træ. Desuden en række produkter baseret på råvarerne, såsom oksekød, møbler, læder, chokolade, trykt papir, naturgummiprodukter, trækul og palmeoliebaserede derivater i f.eks. produkter til personlig pleje. De omfattede produkter er anført i bilag 1, som findes i forordningen. EUDR gælder for varer, der er produceret efter den 29. juni 2023, hvor forordningen trådte i kraft. Den gælder dog ikke for varer, der udelukkende består af materialer, der har afsluttet deres livscyklus og ellers ville blive til affald.

Manglende overholdelse af EUDR udelukker adgang til (og eksport fra) EU

Fra 30. december 2024 (eller 30. juni 2025 for mikrovirksomheder eller små virksomheder) gælder følgende krav for at bringe produkter i omsætning eller gøre dem tilgængelige på EU-markedet eller eksportere dem:

- De er skovrydningsfri
- De er produceret i overensstemmelse med den relevante lovgivning i produktionslandet
- De er omfattet af en due diligence-erklæring, der bekræfter, at der ikke er identificeret nogen eller kun en ubetydelig risiko for manglende overholdelse.

EUDR dækker også lovlig skovrydning og skovforringelse

Skovrydningsfri betyder, at de relevante råvarer og produkter ikke må være blevet dyrket på jord, der er omdannet fra skov til landbrugsmæssig anvendelse efter den 31. december 2020, uanset om omdannelsen er menneskeskabt eller ej. Det gælder også produkter, der indeholder, er blevet fodret med eller er blevet produceret ved hjælp af de relevante råvarer. Definitionerne i forordningen læner sig op ad FAOs definitioner, hvor skov f.eks. ikke kun omfatter regnskove, men også skove i EU. Skov betyder et landområde på mere end 0,5 hektar med træer, der er højere end fem meter, og et kronetag, der dækker mere end 10 % af overfladen.

For relevante produkter, der indeholder eller er blevet produceret med brug af træ, må der efter den 31. december 2020 ikke finde skovhugst sted, der forårsager skovforringelse.

Produktionsområdet skal overholde de lokale, sociale og miljømæssige love

EUDR-forordningen kræver, at produkter skal produceres i overensstemmelse med den relevante lovgivning i produktionslandet med hensyn til jordrettigheder, miljøbeskyttelse, skovrelaterede regler om bl.a. skovbrug og bevarelse af biodiversitet, når de er direkte relateret til høst af træråvarer, tredjepartsrettigheder, arbejdstagerrettigheder, menneskerettigheder beskyttet under international lov, princippet om frit, forudgående og informeret samtykke (FPIC), herunder som nævnt i FN's erklæring om oprindelige folks rettigheder, samt skatte-, antikorrupsions-, handels- og toldregler.

Den største byrde ligger på den virksomhed, der først bringer et relevant produkt i omsætning i EU

Fra den 30. december 2024, skal operatører, dvs. virksomheder, der bringer relevante råvarer og produkter i omsætning på EU-markedet eller eksporterer dem, først udføre due diligence og indsende en due diligence-erklæring som angivet i bilag II for at bevise, at de relevante produkter overholder kravene i EUDR. Dokumentet skal uploades via det informationssystem, som Kommissionen skal etablere.

Se [Miljøstyrelsens FAQ](#) for en uddybelse af hvad due diligence-erklæringen og informationssystemet indeholder. Sammen med due diligence-erklæringen skal geolokaliseringen af alle landområder, hvor de relevante råvarer er blevet produceret, også leveres. Små og mellemstore operatører skal kun udføre due diligence, hvis det er første gang, den relevante råvare eller det relevante produkt markedsføres. Der er dog krav om at modtage og opbevare due diligence-referencenummeret på produkterne.

Nationale myndigheder udfører regelmæssige kontroller

De kompetente nationale myndigheder er ansvarlige for den overordnede overholdelse af EUDR. I Danmark har Miljøstyrelsen ansvaret for at håndhæve og vejledevirksomheder omkring EUDR. De kan kontaktes via eutr@mst.dk. EUDR fastsætter detaljerede regler for de nationale kompetente myndigheders forpligtelser til at udføre årlige tilsyn med operatører og forhandlere for at sikre overholdelse af EUDR. Andelen af operatører og forhandlere, der skal kontrolleres årligt, afhænger af risikoklassificeringen af de lande, som de relevante råvarer og produkter stammer fra (lav risiko: 1%, standard risiko: 3%, høj risiko: 9%). Hvert år skal medlemslandene offentliggøre og rapportere til Kommissionen om antallet af gennemførte kontroller og resultaterne af kontrollerne.

Audits kan udføres af private aktører

EUDR giver fysiske og juridiske personer mulighed for at indgive indberetninger til de kompetente myndigheder, når de mener, at en eller flere operatører eller forhandlere ikke overholder deres forpligtelser. Medmindre andet er fastsat i national lovgivning, skal den kompetente myndighed senest 30 dage efter modtagelsen af bemærkningerne underrette de personer, der har fremsat bemærkninger, om opfølgningen på bemærkningerne og begrundelsen for dem.

Risiko for bøder, beslaglæggelse eller udelukkelse

Hvis man ikke overholder kravene i EUDR-forordningen, er der risiko for sanktioner. Den maksimale bøde skal fastsættes til mindst 4 % af virksomhedens samlede årlige omsætning i EU og skal om nødvendigt øges for at overstige den potentielle økonomiske gevinst. Derudover omfatter sanktionerne beslaglæggelse af produkterne eller udbyttet af varerne og midlertidig udelukkelse fra offentlige indkøbsprocesser og offentlig finansiering, midlertidigt forbud mod markedsføring eller, hvis det er relevant, forbud mod at anvende en forenklet due diligence-proces uden krav om fritagelse for krav om risikovurdering og risikoreducerende foranstaltninger.

Se [Miljøstyrelsens FAQ](#) for uddybelse af roller, forpligtelser og definitioner.

2. Kom i gang med det samme og tænk langsigtet

EUDR-forordningen har en indvirkning på produktionen allerede i dag. Selvom de vigtigste forpligtelser under EUDR først vil gælde fra den 30. december 2024, har de en indvirkning på den produktion, der finder sted i dag. Fra forordningens anvendelsesdato skal erhvervsdrivende og handlende sikre, at de relevante råvarer og produkter, der gøres tilgængelige på EU-markedet, ikke kommer fra arealer, der er blevet ryddet for skov eller udsat for skovforringelse efter den 31.

december 2020. For eksempel skal der for oksekød, der gøres tilgængeligt efter den 30. december 2024, oplyses geolokalisering for de lokaler, hvor kvæget har været holdt, dvs. også hvor kvæget befinder sig i dag.

Forordningens omfang vurderes løbende

Kommissionen vil senest den 30. juni 2025 vurdere, om det er nødvendigt og muligt at forelægge et lovgivningsforslag for Europa-Parlamentet og Rådet om at udvide forordningens anvendelsesområde til at omfatte yderligere varer, baseret på dokumentation for de relevante varers indvirkning på skovrydning og skovforringelse. I denne vurdering skal der lægges særlig vægt på den mulige optagelse af biobrændstoffer (HS-kode 3826 00) i bilag I. Kommissionen har ligeledes mulighed for at vedtage delegerede retsakter mhp. at ændre toldkoderne i bilag 1.

Forordningens skovrelaterede definitioner er baseret på FN's Fødevare- og Landbrugsorganisations (FAO). Inden for 12 måneder vil første revision evaluere om 'other wooded land' skal inkluderes i forordningen. I den anden revision, der skal udføres inden for to år efter forordningens ikrafttræden, senest den 30. juni 2025, vil Kommissionen evaluere behovet for og muligheden for at udvide anvendelsesområdet til andre naturlige økosystemer såsom græsarealer, tørvemoser og vådområder.

3. Sådan kommer du i gang med Due Diligence

Due diligence kræver gennemsigtighed og information i hele forsyningskæden. Operatører er forpligtet til at udføre due diligence, hvilket betyder, at de skal have en tretrinnsproces. Det tredje trin skal kun udarbejdes, hvor trin 2 nødvendiggør det.

- Indsamle detaljerede oplysninger, der viser, at produkterne overholder EUDR, herunder geolokalisering af alle landområder og bevis for, at de relevante produkter er skovrydningsfri og er blevet produceret i overensstemmelse med den relevante lovgivning i produktionslandet. Foretag en risikovurdering for at afgøre, om der er risiko for, at de relevante produkter ikke overholder reglerne. De indsamlede oplysninger skal kontrolleres i forhold til en række risikovurderingskriterier, herunder produktionslandets risikokategori, som Kommissionen vil fremlægge senest den 30. december 2024. For relevante produkter fra lande, hvor risikoen er klassificeret som lav, kan der anvendes forenkede due diligence-krav.

- Hvis risikovurderingen viser, at der er mere end en ubetydelig risiko for manglende overholdelse, skal der træffes foranstaltninger for at minimere risikoen, så den bliver ubetydelig. Foranstaltningerne kan f.eks. omfatte uafhængige undersøgelser eller revisioner og støtte til småbønders overholdelse af EUDR gennem kapacitetsopbygning og investeringer.

- De indsamlede oplysninger skal stilles til rådighed for de kompetente myndigheder efter anmodning, og stilles til rådighed for forsyningskæden, så andre aktører, der er forpligtet til at overholde EUDR, kan bruge tidligere udarbejdet due diligence. Operatører og store forhandlere bør hvert år rapportere offentligt om deres due diligence-proces og de skridt, de har taget for at opfylde deres forpligtelser.

Hvilken rolle spiller certificering/verifikationsordninger i henhold til forordningen?

Certificeringsordninger kan bruges af medlemmer af forsyningskæden til at lette deres risikovurdering i det omfang, certificeringen dækker de oplysninger, der kræves for at opfylde deres forpligtelser i henhold til forordningen. Operatører og store forhandlere er stadig forpligtet til at udvise rettidig omhu, og de vil blive holdt ansvarlige for eventuelle overtrædelser. Derfor er certificering heller ikke en green lane, hvilket vil sige at det ikke i sig selv er opfyldende af loven, men kan være et redskab, der kan hjælpe virksomheder med den nødvendige information og dokumentation. Ansvar vil altid være hos virksomheden.

Vil du vide mere om hvordan en række centrale aktører arbejder med ansvarlige værdikæder? [Læs mere om de nationale alliancer inden for kaffe, soja og palmeolie.](#)